

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 43
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Descompunerea partidului maghiar

Nouii membri demisionază. — Conducătorii partidului maghiar își maschează regretele.

În mai multe rânduri am accentuat descompunerea partidului maghiar, al magnaților, descompunere prevăzută încă înainte de dezastrul, pe care l-au înregistrat magnații în alegerile comunale.

În ultimele zile a mai demisionat din partidul maghiar vicepreședintele și un membru din comitetul organizației dela Oradea-Mare și după aceea este vorba să mai demisioneze și alții.

Conducătorii partidului maghiar declară prin ziare, că demisiile din chestie nu sunt de mare importanță, neputând zdruncina „unitatea” partidului, unitate, care de altfel nici nu există, pentru că partidul maghiar n'a reprezentat „întreaga ungurime din România” după cum susținea. Și aceasta s'a evidențiat și în rezultatul alegerilor comunale.

Magnații partidului în realitate sunt foarte îngrijorați, observându-și distrugerea partidului și prin declarațiile făcute ei își ascund în realitate bocetele de regrete depuse pe viitorul cadavru al partidului în agonie, care pentru magnați a fost o resursă de câștig.

Alegerea primarului orașului Cluj

Cine va fi primar. — Numirea d-lui dr. Utalea. — Șansele opoziției.

Constituirea noului consiliu al orașului preocupă foarte intens cercurile din Cluj, avându-se în vedere, că cu această ocazie se vor propune și noii candidați pentru a se confirma un primar.

Se vorbește despre designarea dlui Bănescu ca primar, avându-se în vedere, că dl dr. Utalea a trecut ca prefect al județului din postul său de primar, neallegându-se în alegerile comunale.

Totul depinde, evident și de opoziție, avându-se în vedere, că prin numirea membrilor de drept, opoziția unită de asemenea și-a mai primit câțiva aderenți, cari îi vor sprigini cu voturile pe opoziționiști.

Opoziția unită are 24 consilieri în Cluj, dintre cari dl Prie este averescan. Deci, dacă averescanii ar vota cu guvernul, atunci opoziției unite îi rămân 23 consilieri din totalul de 50 consilieri. Între consilierii numiți se remarcă pentru naționaliști 3 consilieri la sigur, dar se poate să fie și mai mulți. Astfel opoziția unită ar avea majoritatea consilierilor și prin urmare la adunarea de constituire a consiliului, opoziția unită își remarcă deja majoritatea.

De altfel Duminecă vom avea ocazia să constatăm adevărul.

Menirea proiectului electoral

Favorizarea viitorului guvern filo-liberal și uneltirea celui anti-liberal. — Chestia viitorului guvern liberal.

Noul proiect de lege electorală, după părerea dlui I. C. Brătianu, are menirea să asigure succesiunea partidului liberal la putere.

Formarea majorității din minoritate și a minorității din majoritate,

acest secret ni-l tâlcuște prin principiile dsale d. Brătianu.

Dl I. C. Brătianu își rezumă părerea în credința, că dacă ar fi să vină naționaliștii cu țărăniștii la guvern, atunci, prin noul proiect electoral devenit pe atunci lege,

să-i poată uneli cu opoziția formată din averescani, liberali, cuziști și eventualii minoritari și socialiști,

cari pe baza noiei legi ar câștiga un destul de mare număr de mandate.

În astfel de împrejurări eventuala guvernare național-țărănistă, va deveni imposibilă, în special, dacă va avea de remarcat și neînțelegeri în sânul său. Prin urmare

cu opoziția creată, s'ar putea ușor răsturna un guvern național-țărănist.

Naționaliștii intrând separat de țărăniștii în alegeri și uniți în coaliție de guvernare numai după alegeri, ar înregistra pe baza noiei legi mai multe

mandate, repartizându-li-se separat cota de mandate.

Cu ajutorul noului proiect care va deveni la adică lege,

d. Brătianu intenționează să aducă la cârma țarei un guvern filo-liberal,

ridicat din minoritate la majoritate, pentru a putea governa liberalii și din opoziție prin acel guvern, care ar pleca la dorința liberalilor, cedându-și locul pentru un nou guvern Brătianu.

Dintre favoriții guvernului Brătianu, dacă nu se va putea altfel, se va încerca

readucerea averescanilor sau a unui guvern de tampon

Barbu Știrbei, pe care „Epoca” îl evidențiază foarte dejositor într'o mulțime de afaceri scandalocase, ca cumnat al dlui Brătianu. Se prea poate însă să se încerce

și un guvern militar ori de funcționari pentru prezidierea alegerilor,

tot așa, cum se crede, că liberalii vor prezidi alegerile.

Dl Brătianu de altfel ar dori orice guvern, în afară de țărăniștii și naționaliștii, de care poartă frică, pentru că-l periclitează pe veci cu retorsiunea factorilor ilegalităților.

Hegemonia românilor periclitată

Lupta minorităților contra românilor. — Ultimatul dela Oradea-Mare. La ce a contribuit invalidarea alegerilor din centrele cosmopolite?

Alegerile comunale în trei-patru orașe, din cauza desbinării românilor pe partide, ne-au evidențiat o serie întregă de oameni neprielnici românilor.

Toate aceste s'ar fi trecut cu vederea, deși chiar și pe baza listelor „pacturilor” au intrat în consiliile orașenești destui oameni, cari numai pentru binele României nu vor lucra.

Dintre toate actele amintite, cele mai antiromânești sunt acelea prin care alegerile din unele orașe cosmopolite, unde a invins coaliția, s'au anulat, mânădu-se astfel apa pe moara dușmanilor nostri.

Nu mai este nici o enigmă doar, că guvernul prin anularea câtorva rezultate, a contribuit — evident, fără să vrea — la înlăturarea românilor din acele consilii.

Cazuri de aceste ne stau în față în număr destul de mare.

Cazul dela Oradea-Mare de pildă — poate să ne servească drept exemplu.

În Oradea-Mare, anume, câțiva minoritari — neștiind care partid va veni la putere și nevoind să se aibă rău cu vre-un partid românesc — au hotărât să-și facă listă separată, întrucât partidele române nu vor consimți la o listă comună cetățenească.

Opoziția unită, hotărând la intrarea în alegeri să nu colaboreze cu comuniștii și liberalii, lista comună, evident, nu se va realiza. Astfel, în Oradea-Mare, unde a invins opoziția cu un plus de 300 voturi, anulându-se alegerea, vor învinge minoritarii, dacă-și vor face listă separată, pentru că românii vor fi desbinați pe partide.

Prin astfel de procedee, evident, și hegemonia românilor este periclitată în orașe, românii fiind desbinați pe diferite partide.

Ateneul Popular „B. P. Hajdeu” Câmpina

Despre calitățile supranaturale ale spiritului omenesc, conferință ținută de d. c. dr. L. Mirahorian dela Clinica Neurologică.

În ziua de 7 Martie orele 17, d. C. dr. L. Mirahorian cunoscutul cercetător al științei metapsichice și a radiovibrațiilor scoarței cerebrale, ale cărui comunicări științifice și experiențe au făcut mare senzație pretutindeni, a ținut o interesantă conferință la „Ateneul Popular” din Câmpina, vorbind: „Despre calitățile supranaturale ale spiritului omenesc”.

Distinsului conferențiar i s'a făcut din partea publicului auditor entuziaste și binemeritate ovaițiuni.

Anchetarea activității vechilor consilii

Toate chestiile suspecte se vor cerceta. La anchetarea afacerilor suspecte este îndreptățit noul consiliu. — Cheltuielile pentru presă și artă se consideră evidente.

În privința activității vechilor consilii s'a ivit mai multe păreri. Unii susțineau, că nouile consilii au latitudinea de-a controla faptele vechilor consilii, iar vechii consilieri erau de părerea contrară.

În privința indicată ne-am adresat mai multor persoane juridice și acestea au rămas surprinse de întrebarea pusă, declarând, că orice ilegalitate, respective fiecare chestie suspectă a vechilor consilii cade în latitudinea judecării nouilor consilii, cari, dacă se va prezenta grav chestiile cercetate, vor putea sesiza forurile judecătorești pentru a decide în fiecare caz. Speșele evidente, între cari cad și cele de presă și artă, se vor considera ca speșe în uz, figurând la fiecare consiliu.

Iată, deci, că de ce s'au temut, nu scapă vechii consilieri și primari, deși le-ar fi plăcut să nu le mai fie controlată activitatea!

Desvoltarea comercianților și industriașilor români

Lărgirea căminului ucenicilor. — O bună dispoziție pentru propășirea industriei și comerțului românesc.

Meseriași, respective industriași și comercianți în Ardeal avem foarte puțini și în prezent, cu toate că în timpul din urmă un considerabil număr de români au îmbrățișat cariera industriei și comerțului.

Cele mai elocvente motive ale lipsei românilor în număr proporțional cu al minorităților în branșa industriei și comerțului le constituie faptul, că românii abea după unire au început să poată îmbrățișa în Ardeal carierele administrative și comerciale, industriale etc.

După unire a venit un număr de români destul de frumos la orașe, dar dintre aceștia cei mai mulți au îmbrățișat carierele administrative.

Români specializați în branșele comerciale și industriale nu am prea avut, pentru că specializările reclamau întreținere destul de costisitoare în orașe, iar reflectanții nu prea dispuneau de resurse de câștig pentru a se putea întreține la orașe. Observându-se această situație, în mai multe orașe s'au creat căminuri pentru ucenici, dar aceste căminuri n'au fost suficiente pentru întreținerea unui considerabil număr de ucenici industriali și comerciali. Astfel s'a ivit chestia lărgirii căminurilor de ucenici pentru adăpostirea, respective întreținerea viitorilor comercianți și industriași români.

În Cluj s'a hotărât deja lărgirea căminului ucenicilor.

Dl Peptea, consilierul financiar al orașului Cluj ne-a declarat, că s'a proiectat lărgirea căminului ucenicilor

din Cluj pentru a putea adăposti cam vreo 500 ucenici.

Din acești 500 ucenici, să zicem, că în fiecare an se eliberează 100, deci circa 100 de ucenici se vor putea primi în fiecare an în acest cămin, dacă se va realiza proiectul din chestie. Numărul este destul de mic, dar, dacă se va proceda în fiecare oraș la fel, atunci totuși vom putea înregistra un destul de satisfăcător progres al elementului românesc pe terenul industriei și comerțului. Acesta va fi un amănunt îmbucurător, care va contribui mai mult decât orice luptă politică, la romanizarea orașelor.

Greva studenților din Cluj

După cum știm, din numărul ziarului nostru, la București și la Iași, s'a declarat greva studențească nelimitată, până la rezolvarea memoriului înaintat de studențime Ministerului.

Bineînțeles, că imediat ce s'a aflat despre declararea grevei din București, s'a văzut necesitatea între studenții din celelalte centre universitare de a se declara greva de solidarizare cu colegii lor din București, cu atât mai mult, cu cât în memoriu sunt unele puncte care nu privesc numai pe studenții bucureșteni, ci întreaga studențime română dela toate Universitățile din țară.

În Cluj, după cum știm, s'au ținut mai multe ședințe ale Comitetului Centralului Academic „Petru Maior”, în care s'a hotărât cu majoritate de voturi declararea grevei generale și solidarizarea studențimei din Cluj, cu cea din București. — A depins numai de hotărârea plenului dacă greva să se declare pe timp limitat sau nelimitat.

Adunarea plenului s'a ținut în curtea Universității în ziua de 9 Martie a. c.

Curtea era plină de studenții și studențele dornice de a afla ultimele noutăți dela colegii lor din celelalte centre universitare. Au vorbit mai mulți studenți unii pentru greva de solidarizare de 3 zile, alții pentru grevă nelimitată.

Punându-se la vot cele două chestiuni s'a luat următoarea hotărâre, după ce s'a citit și comentat memoriul uniunii naționale a studenților creștini din România :

Studențimea din Cluj declară greva de solidarizare cu colegii lor din București pe timp de 10 zile în care timp ministerul și senatul universitar din București va putea rezolvi punctele din memoriu, dacă nu pe toate cel puțin majoritatea lor. În caz că aceasta nu se va implini atunci greva se va preface automat în grevă nelimitată până la rezolvirea tuturor punctelor din memoriu.

Dacă eventual uniunea națională a studenților din România ia hotărârea de a se intra la cursuri studențimea se va supune întocmai.

Cei cari au votat pentru greva limitată de 3 zile fiind în considerabilă minoritate s'au supus hotărârii luate de majoritate. Greva s'a început în ziua de 10 Martie la ora 12 a. m. Studențimea solidară ca întotdeauna nu a intrat la cursuri după acest timp. Nu este adevărat cece scrie ziarul „Patria” din 10 Martie că s'ar fi ținut cursuri, deoarece nici un profesor nu și-a putut ține cursul din cauza lipsei de studenți. Numai la cursul de Sociologie al dlui V. Bărbat au luat parte vreo 10 studenți și aceia în majoritate minoritari. Alte cursuri nu s'au ținut nici la o facultate din Cluj.

Este de remarcat că studențimea clujană a declarat hotărât că nu vrea să vină în conflict cu senatul univer-

sitar din Cluj, deoarece acest senat a știut să le satisfacă totdeauna cererile lor drepte.

Niciodată acest senat nu a răspuns studențimii cu vorbe cari să nu se realizeze nici odată, ci din contră a ascultat toate doleanțele și suferințele lor pe cari le-a și alinat întrucât i a stat în putință.

De aceea studențimea din Cluj nu a decalat aceasta grevă ca un protest contra senatului universitar local, ci numai ca o grevă de solidarizare cu celelalte centre universitare pentru rezolvirea punctelor din memoriu în care sunt și câteva puncte comune.

Deocamdată aceasta este situația grevei studențești din Cluj

E. C.

O nouă excursiune

Pentru amatorii de excursiuni.

Dr. Reich, controlor la CFR. a proiectat o excursiune, la care-i invită și pe amatori, având un program vast de excursiune, după cum se poate evidenția din rândurile de mai jos :

Program :

Plecare : Din Constanța la 25 Aprilie cu un vapor de ocean care este închiriat pe un termen de 20 zile.

Itinerar : Constanța-Constantinopol cu durata de 24 ore. Alexandria tot cu aceeași durată. Cairo—Port-Baid și jurul cu excursiuni în total de 3 zile. Baifa—Ierusalim—Bairath și jurul cu excursiuni zilnice durează în total 4 zile.

Taxă de participare : 12 mii lei. Separat : (cu cabină extra) 15 mii lei. În aceasta sumă este socotită cheltuiala atât pe mare, cât și pe uscat, bilete de tren, bacșișuri etc... Prima rată este scadentă la data de 2 Aprilie, iar a doua rată la 15 Aprilie, se poate achita la Sucursala Băncii „Marmorosch Blank” sub titlu „Excursul Cairo”. Pașaportul colectiv și vizele se face de comitetul aranjator.

În reprezentare sau împreună cu prima rată la bancă se va plăti separat taxa de lei 500. În Cluj se poate înscrie la următorii domni :

1. Isac Aurel Inspector general ;
2. Dr. Zaharia Emil Consilier la Curtea de Apel ;
3. Bartha Ödön Inspector Cfr ;
4. Dr. German Ana, Piața Cuza Vodă 7 ;
5. Boer Ștefan Director la Soc. Prim. Ardel. ;
6. Dr. Buia Ioan medic ;
7. Dr. Ligeti Ernő ziarist Kéleti Ujság ;
8. Dr. Nagy Francisc avocat ;
9. Dr. Szabados Alexandru, funcționar superior Cfr. Piața Mihai Viteazu No. 2 ;
10. Dr. Tulogy Ioan prof. la col. reformat.

Orice informație se va da la : „Excursul Cairo” Cluj, Căsuța Postală 135.

Tablou :

Acei, cari doresc a participa la excursiune, să-și comunice :

1. Numărul curent ;
2. Numele și pronumele ;
3. Funcțiunea ;
4. Locuința județul, comuna ;
5. A plătit taxa de participare (500 lei) ;
6. Documentele predate : a) Buletin de înscriere bir. popul. Certificat de indentitate cu semnalmente ; b) Certificat de sănătate ; c) Certificat de plata dărilor ; d) Dela vârsta de 17—46 certificat de militarie dela Corpul de recrutare ; e) Certificat de bună purtare (moralitate) prin care se dovedește că numitul nu era pedepsit ; f) 3 fotografii ;
7. Numărul chitanței despre plata taxelor de participare ;
8. Religia ;
9. Ce limbă mai vorbește ;
10. Ce vârstă are ;
11. Ce beneficiu are pe liniile Cfr ;
12. (Observațiuni. Rubrică largă) dorințele excepționale. Documentele se vor preda cel mult până la 25 Martie, împreună cu taxa de participare.

Informațiuni

— Ungurii trași pe sfoară. Comitetul Central al partidului maghiar, întrunit Sâmbătă, în 13 Martie a. c. ocupându-se cu rezultatul algerilor, a constatat, că ungurii au fost trași pe sfoară de către liberali și a hotărât să intervină la guvern pentru lămuriri. Constatarea de mai sus înseamnă recunoașterea barbirei maghiarilor.

— Constituirea Consiliului orașului Cluj având loc Duminecă, în 14 Martie a. c. ne evidențiază o serie de presupuneri, cari conclud, că avem de înregistrat surprize curioase.

— Alegerea primarilor. În câteva orașe, constituindu-se consiliile comunale, s'au ales și minoritari pentru a fi propuși primari. Din surse guvernamentale însă se dă ca sigur, că dintre primarii propuși nu se vor confirma decât exclusiv români, unde vor fi propuși și români.

— Termenul stabilirii impozitelor s'a prelungit până la 30 Aprilie pentru întreprinderi.

— Adunarea Societății Ortodoxe a Femeilor Române din Cluj are loc Duminecă, în 14 Martie a. c. în sala festivă a Prefecturii județului. La adunare, fiind generală, sunt invitate să participe toate membrele.

Programul Operei Române :

- 14 „Divertisment de Balet”.
- 15 „Tosca” (cu tenorul Giletta).
- 17 „Faust” (cu tenorul Giletta).

Uzina Electrică a orașului Cluj. Nr. 545-926.

Aviz.

Se aduce la cunoștința Onor. consumatori și întregii populații a orașului Cluj, că cauza întreruperii de curent electric din ziua de 6 Martie a. c. ora 8⁰⁰ seara a fost aruncarea unor crengi de arbori pe linia de înaltă tensiune Cluj—Someșul Rece la stâlpul No. 217 de către individul Gugura Simion locuitor în comuna Someșul-rece, care a fost dovedit și deferit prin jandarmerie împreună cu corpul delict, Parchetului Tribunalului Cluj.

Cluj, la 8 Martie 1926.

Directorul uzinelor
Inginer Roată s. s.

Reprezentanților, Agenților etc.

Mare câștig

fără cunoștinți speciale și fără capital oferă firmă străină de prim ordin. Sub „Erträgnisreichste Vertretung 9945” la Piras A. G., Prag, Jindriska 18. C. S. R.

Restaurantul „RADIO”

(fost Esperanto)

cel mai cunoscut și ieftin restaurant pentru studenți și oficanți cu trei plese.

Abonament cu cupoane 990 lei.

— Toată lumea trebuie să aboneze Ziarul „CLUJUL” e cel mai bine informat întru toate.

Cea mai nouă și cea mai bună carte de rugăciuni
„CĂRAREA FERICIRII”
de preotul George Mânzat cu aprobarea Ver. Ordinariat sub Nr. 581—1925. Aceasta carte de un conținut bogat cuprinde tot felul de rugăciuni pentru orice ocaziune, cu 24 capitole mari în 366 pag. E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școlile de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni. În toate școlile trebuie introdusă cea de 85 Lei.
Legată în hârtie tare carton buc. Lei 85.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata „ 140.—
Legată în Piele Lux tipărită pe hârtie velină aurită pt. dame 280 și 350

Teatrul Maghiar

Repertoriul Săptămânal.

- Marți, orele 7 : „Geishele”.
- Marți, orele 10 : Trupa de reviste Tanase. „Floarea la ureche”. Prețuri ridicate.
- Mercuri, orele 7 : Tenorul Dramatic (prem.) Debutul transformatorului italian Lopretti. Prețuri ridicate.
- Mercuri, orele 10 : Trupa Tanase : „Când își vâra dracu coada”. Prețuri ridicate.
- Joi, orele 7 : „Alexandra”. Prețuri obișnuite.
- Joi, orele 10 : „Debutul Lopretti” Prețuri ridicate.
- Vineri, orele 8 : „Fetele moderne” „Debutul Lopretii”. Prețuri ridicate.
- Sâmbătă, orele 4 : „Casa cu trei fete” Prețuri reduse.
- Sâmbătă, orele 7^{1/2} : „Actrita”. Premieră cu debutul dnei Lili Poór și a dlui dr. Eugen Ianovics.
- Sâmbătă, orele 10^{1/2} : „Debutul Lopretti”. Prețuri ridicate.
- Duminecă, orele 10^{1/2} : „Matineul K. K. A. S. E. Cu concursul diletanților din Turda, ai Conservatorului maghiar și ai membrilor teatrului. Prețuri obișnuite.
- Duminecă orele 2^{1/2} : „Orlow”. Prețuri reduse.
- Duminecă, orele 6 : „Actrita”. Cu Lili Poór și dr. Eugen Ianovics. Prețuri obișnuite.
- Duminecă, orele 8^{3/4} : „Protesorul de religie”. Urmează : „Ultimul debut al dlui Lopretti”. Prețuri ridicate.
- Luni : „Actrita”. Cu Lili Poór și dr. Eugen Ianovics.

Judecători, Advocați

și studenți în drept

La Librăria A. ANCA Cluj se află de vânzare următoarele cărți juridice :

- Procedura Civilă de dr. T. Moisil
Legea I. din 1911 cu toate modificările și întregirile ce i-s'au adus prin Legi, decrete și ordonanțe și Legea din vechiul regat. Lei 250.—
- Compendiu de Drept Comercial de Dr. Anca 300.—
- Compendiu de drept Civil de Dr. Anca 135.—
- Compendiu de Carte funduară de Dr. Anca 60.—
- Procedura de concordat forțat de Dr. Anca 80.—
- Legea falimentului de Dr. Anca 80.—
- Legea de execuție de Dr. Bartha 75.—
- Vademecum rom. mag. de Dr. Köves 60.—
- Criza Valutară de Dr. Șerban 35.—
- Journal de termene Advocatale 100.—

În atenția femeilor !

În editura Al. Anca din Cluj a apărut în a doua ediție „Albumul de modele pentru cusături românești” de dna Maior Chodora, profesoară. Broșura este foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești și apreciată din partea M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Ileana.

Această broșură costă 85 Lei plus 15 lei porto.